

Správa o činnosti Krajského múzea Matice slovenskej 2024

Vypracovala Ing. Katarína Koňariková, PhD.

Činnosť od 1. 4. 2024 do 31. 8. 2024 – úväzok 0,5

Činnosť od 1. 9. 2024 – súčasnosť (marec 2025) – úväzok 1,0

PRACOVNÉ CESTY

APRÍL

- **Deň mesta a Kultúrne a gastronomické stretnutie Slovákov, 19. - 21. apríla 2024 v Spoločenskom dome Slovákov, Slovenský Komláš, Maďarsko**

K pamätníku, postaveného na pamiatku predkov – *Došli sme* – som položila symbolický veniec v národných farbách, so slovenskou trikolórou a nápisom Matica slovenská. Zúčastnila som sa slávnostného zasadnutia mestského zastupiteľstva v Dome prírody, na ktorom sa odovzdávali ceny Pro Urbe, Mladý talent Slovenského Komlóša a ceny v súťaži v kreslení Moje mesto. Odovzdala som dary Matice slovenskej riaditeľke slovenskej dvojazyčnej ZŠ – pracovné listy.

MÁJ

- **Verejná diskusia o návrhu etického kódexu predstaviteľov kovačického inštitútu maliarstva, slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku, 9. mája 2024**

Dňa 9. mája 2024 (štvrtok) som sa zúčastnila verejnej diskusie o návrhu etického kódexu predstaviteľov kovačického inštitútu maliarstva, slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku. Vyjadrila som sa z pohľadu symboliky a zachovávanía tradičnej kultúry a k diskusii som si vybrala článok 9 - *Etické pravidlá o tvorbe výtvarného diela* a článku 10 - *Volbe motívu*. Ďalej som sa zúčastnila položenia venca na hrob Martina Jonáša na kovačičskom cintoríne.

JÚN

- **Medzinárodná konferencia, 13. - 14. jún 2024 v Matici slovenskej v Martine - Slovenské ženy v národnom hnutí**

Mojou úlohou bola starostlivosť o zahraničných hostí z Vojvodiny – Ana Horvátová (Hlas ľudu), Olga Glozikova Jonášová a Andrea Rojková, ktorí prišli dňa 12. júna a odišli po skončení konferencie 14. júna. V Zahraničnej sekcii som v piatok, dňa 14. júna vystúpila s prednáškou – *Mária Matějovská – Z lásky a práce vyrastie nám lepší život*. Ďalej bolo mojou úlohou moderovať 7. blok Zahraničnej sekcie.

JÚL

- **Deň Slovákov z zahraničí, 5. júl 2024, Sad Janka Kráľa, Bratislava**

Spolu s doktorom Lukášom Perným som sa zúčastnila položenia venca pri základnom kameni v Sade Janka Kráľa.

- **Deň Slovákov v Maďarsku, 6. júl 2024 v Černi v Maďarsku**

Konalo sa odhalenie pomníka na pamiatku osídlenia obce, pri ktorom sme položili veniec za Maticu slovenskú s doktorom Lukášom Perným.

AUGUST

- **80. výročia SNP a 110. výročia narodenia Ľudovíta Kukorelliho, 24. - 26. august 2024, Hanušovce nad Topľou**

Zúčastnila som sa medzinárodnej konferencie organizovanej Maticou slovenskou pod názvom *Vrátim sa živý! Matičiaci, kultúrnci a umelci v protifašistickom odboji na Slovensku a v zahraničí* pri príležitosti 80. výročia SNP a 110. výročia narodenia Ľudovíta Kukorelliho. Mojou úlohou bolo uvádzať jednotlivé prednášky, prednášajúcich a starostlivosť o zahraničných hostí. Zároveň som vystúpila s prednáškou pod názvom *Slováci v Bulharsku v boji proti fašizmu*. Výstupom bude tlačený zborník, ktorého som zostavovateľkou.

SEPTEMBER

- **Odovzdanie kníh z Vydavateľstva Matice slovenskej na Dvojazyčnej slovenskej ZŠ v Slovenskom Komlóši, 20. september 2024, Maďarsko**

V spolupráci s Vydavateľstvom Matice slovenskej, Spolkom Slovákov z Maďarska a poslancom NR SR Michalom Bartekom sme odovzdali riaditeľke Dvojazyčnej základnej školy v Slovenskom Komlóši Marianne Melegovej slovenskú detskú literatúru a pracovné zošity. Pracovnej cesty sa zúčastnil zástupca Mladej Matice Lukáš Havlík.

- **Festival slovenskej ľudovej piesne – Cez Nadlak je..., 27. - 29. september 2024 v Nadlak, Rumunsko**

Zúčastnila som sa medzinárodnej speváckej súťaže Cez Nadlak je.... Do súťaže som priniesla 6 kníh s venovaním. Tri knihy (Ul'a-Ful'a krotí farby, Hana Košková, Matica slovenská) pre deti v kategórii do 6-12 rokov a tri knihy (Najstaršie slovenské báje, legendy a povesti, Matica slovenská) pre deti v kategórii od 13-18 rokov.

OKTÓBER

- **Odovzdávanie Cien Samuela Tešedíka, 14. seminár slovenských dolnozemských pedagógov, 4. - 6. október 2024 v Nadlak, Rumunsko**

Zúčastnila som sa odovzdávania Cien Samuela Tešedíka na ústredí Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku, ktoré organizovala Spoločnosť pre edukáciu a kultúru v Nadlaku. Na slávnostnom odovzdávaní cien som mala príhovor. Zároveň som sa zúčastnila 14. seminára slovenských dolnozemských pedagógov, kde som mala prednášku ako pozvaný hosť na tému – *Krajanské múzeum a slovenskí dolnozemskí pedagógovia*.

- **Pracovné stretnutie, 9. 10. 2024 v Matici slovenskej v Martine**

Mala som pracovné stretnutie s vedeckým tajomníkom Pavlom Madurom a archivárkou Helenou Bellákovou v Dome J. C. Hronského. Účel cesty bola inventarizácia skladových priestorov v Dome J. C. Hronského a dohovorenie si ďalšieho postupu pri katalogizovaní predmetov, no najmä kníh, ktoré sú uskladnené v nevhodných podmienkach.

- **Konferencia pri príležitosti 80. výročia Hlasu ľudu, 18. 10. - 19. 10. 2024, Báčsky Petrovec, Srbsko**

Vystúpila som s prednáškou na tému – *Zachovávanie materinského jazyka a kultúrnej identity Slovákov na Dolnej zemi*. Výstupom konferencie bude zborník prezentovaných prác v tlačenej podobe. Zúčastnila som sa gala večera s bohatým kultúrnym programom. Navštívila som Spolok petrovských žien a zúčastnila sa remeselných dielní pod názvom – *Drukovanie a vyšívanie kuchárov podľa tradičných vzorov*.

- **Stála konferencia, 24. – 25. 10. 2024, MZVEZ SR Bratislava**

Dňa 24. – 25. 10. som sa zúčastnila Stálej konferencie organizovanej Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí a vystúpila s diskusným príspevkom, ktorý sa týkal pôsobenia Združenia spolkov dolnozemských Slovákov na Slovensku – Spolok Slovákov z Maďarska, Juhoslávie, Rumunska a Bulharska a problému ich financovania.

NOVEMBER

- **Medzinárodný zraz Mladej Matice, 15. – 17. 11. 2024, Brezová pod Bradlom**

Zúčastnila som sa medzinárodného zrazu, na ktorom som mala na starosti 20 účastníkov z Nadlaku, 10 zo Slovenského Komlóša a 6 z Poľska.

DECEMBER

- **Pracovná cesta do Slovinska, 3. 12. – 4. 12. 2024**

Dňa 3. 12. (utorok) som sa zúčastnila stretnutia v sídle Fóra slovanských kultúr v Ľubľane s predsedníčkou Dr. Adrejov Rihter. Delegáciu na stretnutí tvorili – predseda Matice slovenskej JUDr. Marián Gešper, PhD., tajomník MS Mgr. Peter Schvantner a PhDr. Lukáš Perný, PhD. V ten istý deň som sa zúčastnila s delegáciou stretnutia s J.E. Petrom Zeleňákom veľvyslancom SR v Slovinsku.

Na Univerzite v Ľubľana, Filozofickej fakulty som prednášala na tému - *Vysťahovalectvo Slovákov na Dolnú zem a do Bulharska, zachovanie kultúrnej identity a materinského jazyka.*

Dňa 4. 12. som sa s delegáciou MS (predseda MS a tajomník MS) stretla s predsedom Matice slovenskej.

- **Prednáška na MS v Bratislave, 10. 12. 2024**

Dňa 10. 12. som v rámci podujatia Ženy v národnom hnutí v priestoroch MS prednášala na tému - *Akademická maliarka Zuzana Medved'ová - Žena, ktorá naučila Petrovčanov láske k výtvarnému umeniu*

- **Literárne besedy na Dvojazyčnej slovenskej ZŠ v Slovenskom Komlóši a Slovenskom lýceu Jozefa Gregora Tajovského v Nadlaku, 16. – 17. 12. 2024**

Dňa 16. – 17. 12. sme organizovali literárne besedy na Dvojazyčnej slovenskej ZŠ v Slovenskom Komlóši a Slovenskom lýceu Jozefa Gregora Tajovského v Nadlaku. Besedy sa konali v spolupráci so spisovateľkou Lenkou Vranovou (Miškine biele Vianoce) a rozprávačom Štefanom Jančíkom. Na besedách sa zúčastnilo približne 120 žiakov. Matica slovenská zakúpila 14 ks kníh ako dar pre deti.

Zároveň som sa vo Veľkom Bánhedeši stretla s Pepom Jánošom, ktorý organizuje letné výtvarné tábory. Preberali sme výročie 120. narodenia Žofie Farkašovej (24. 12. 1905) a spomienkové podujatie k tejto významnej osobnosti Bánhedeša, ktoré je plánované na september 2025.

ÚČASŤ V KOMISIÁCH

- Členka komisie literárnej súťaže *Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko*

PREDNÁŠKY NA KONFERENCIÁCH

- **Ženy v národnom hnutí** - *Mária Matějovská – Z lásky a práce vyrastie nám lepší život*
- **80. výročia SNP a 110. výročia narodenia Ľudovíta Kukorelliho** – *Slováci v Bulharsku v boji proti fašizmu*
- **14. seminár slovenských dolnozemskej pedagógov** - *Krajanské múzeum a slovenskí dolnozemskí pedagógovia*
- **Konferencia pri príležitosti 80. výročia Hlasu ľudu** - *Zachovávanie materinského jazyka a kultúrnej identity Slovákov na Dolnej zemi*
- **Stála konferencia, ktorú organizuje Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí** – *Smerovanie Krajanského múzea (príspevok do diskusie)*
- **3. ročník odbornej konferencie MK SR na tému V náručí jazyka** - *Zachovávanie slovenského jazyka na Dolnej zemi a v Bulharsku.*

INÉ AKTIVITY

1. Porady a pracovné stretnutia

- Pracovné porady v Martine, prípadne online,
- Pracovné porady s predsedníčkou Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí,
- Pracovné porady redakčnej rady zborníka *Slováci v zahraničí*,
- Porady NIVAM k literárnej súťaži *Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko*,
- Pracovné stretnutia na MZV

2. Podujatia a aktivity

- Dňom 14. 11. 2024 sa začal projekt dopisovania listov medzi deťmi ZŠ na Mierovej v Bratislave (4.B) a deťmi Slovenskej dvojazyčnej školy v Slovenskom Komlóši,
- 28. – 30. 11. 2024 participujeme na organizácii projektu *Nemocnica u medvedíka*, ktorá bude prebiehať v Báčskom Petrovci, Matica slovenská zabezpečuje odvoz 5 medikov

z LF UK v Bratislave. Projekt plánujeme rozšíriť na celú Dolnú zem, v tejto veci sme oslovili MZ SR a vedenie LF UK,

- V spolupráci s Historickým múzeom, ktorého riaditeľ je Peter Barta, plánujeme uskutočniť výstavu venovanú dolnozemskej Slovákom. K tejto udalosti sa podpíše memorandum medzi Maticou slovenskou a múzeom, výstava je plánovaná na rok 2026 – 2027.

MEDIÁLNE VÝSTUPY

- TV Komlôš, rozhovor k odovzdávaniu kníh deťom na ZŠ v Slovenskom Komlóši (Maďarsko),
- Beseda k zborníku Slováci v zahraničí (Bibliotéka, 8. 11. 2004, Bratislava),
- Rozhovor do HS (19. 11. 2024, SR),
- Rozhovor do novembrového čísla mesačnej novinovej prílohy Obzory (Vojvodina),
- Rozhovor do časopisu Hlas ľudu (vydáva novinovo-vydavateľská ustanovizeň Hlas ľudu v Novom Sade, č. 47/2024),
- Príhovor na 58. ročníku V pivnickom poli – vysielané dňa 24. 11. 2024 – TV Petrovec,
- Rozhovor do SNN, č.2/2025, ročník 40.

Publikačná činnosť KM MS

AFD / Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Mária Matějovská – Z lásky a práce vyrastie nám lepší život. In Ženy v národnom hnutí. Zborník prác z konferencie. Martin : Matica slovenská, 2024, s. 313-325. ISBN 978-80-8128-344-4.

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Slováci v Bulharsku v boji proti fašizmu. In 80. výročia SNP a 110. výročia narodenia Ľudovíta Kukorelliho. Zborník prác z konferencie. Hanušovce nad Topľou : Matica slovenská, 2024, s. 237-261. ISBN 978-80-8128-346-8.

FAI / Zostavovateľské práce knižného charakteru (bibliografie, encyklopédie, katalógy, slovníky, zborníky, atlasy...)

KOŇARIKOVÁ, Katarína (ed.). 80. výročia SNP a 110. výročia narodenia Ľudovíta Kukorelliho. Zborník prác z konferencie. Matica slovenská, 2024, 574 s. ISBN 978-80-8128-346-8.

KOŇARIKOVÁ, Katarína (ed.). *Slováci v zahraničí. Vedecký zborník Krajského múzea Matice slovenskej*. roč. 41, Matica slovenská, 2024, 192 s. ISSN 00810061.

BEF / Odborné práce v domácich zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných)

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Pripomíname si generála Jána Ambruša. In KOŇARIKOVÁ, K. (eds.) *Slováci v zahraničí. Vedecký zborník Krajského múzea Matice slovenskej*. Martin : Matica slovenská, 2024, 192 s. ISSN 00810061.

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Po stopách predkov. In *Slovenský svetový kalendár*. Srbsko : Slovenské vydavateľské centrum, 2024, roč. 8, s. 55 – 65, ISSN 2466-510X

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Theodor Bálent – významná osobnosť Slovákov v Bulharsku. In *Slovenský svetový kalendár*. Srbsko : Slovenské vydavateľské centrum, 2024, roč. 8, s. 65 – 73, ISSN 2466-510X

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Aktivity a vízie Krajského múzea Matice slovenskej pre rozvoj slovenskej kultúry a identity zahraničných Slovákov. In *Slovenský svetový kalendár*. Srbsko : Slovenské vydavateľské centrum, 2025, roč. 9, s. 261 - 264, ISSN 2466-510X

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Konferencia pri príležitosti výročí generála Ambruša. In *Slovenský svetový kalendár*. Srbsko : Slovenské vydavateľské centrum, 2025, roč. 9, s. 57 - 61, ISSN 2466-510X

GII / Rôzne publikácie a dokumenty, ktoré nemožno zaradiť do žiadnej z predchádzajúcich kategórií

Slováci v zahraničí

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Editoriál. In KOŇARIKOVÁ, Katarína. (ed.) *Slováci v zahraničí* 41. Martin : Matica slovenská, 2024, roč. 41, 192 s.

Slovenské národné noviny

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Silné dolnozemske puto. In *Slovenské národné noviny*, 2024, roč. 39, č. 12, s. 12

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Hrdo sa hlásia k slovenským koreňom. In *Slovenské národné noviny*, 2024, roč. 39, č. 12, s. 12

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Kovačická insita smeruje do UNESCO. In *Slovenské národné noviny*, 2024, roč. 39, č. 16, s. 12.

KOŇARIKOVÁ, Katarína. PERNÝ L. Sedem balvanov a tri cestičky z domoviny. In *Slovenské národné noviny*, 2024, roč. 39, č. 16, s. 12.

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Čakanie na pamätník. In *Slovenské národné noviny*, 2024, roč. 39, č. 16, s. 12.

KONARIKOVÁ, K. S ohňom v srdci. In *Slovenské národné noviny*, 2024, roč. 21

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Dar detských kníh Slovenskej dvojjazyčnej školy v Komlóši. Slovenským školám u južných susedov. In *Slovenské národné noviny*, 2024, roč. 39, č. 21, s. 12

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Podnetné stretnutia s krajskou históriou a literatúrou. Podvečery dolnozemskej Slovákov. In *Slovenské národné noviny*, 2024, roč. 39, č. 22, s. 12

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Bibliotéka 2024. In *Slovenské národné noviny*, 2024, roč. 39, č. 24, s. 9

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Neoceniteľný zástoj. In *Slovenské národné noviny*, 2024, roč. 39, č. 24, s. 9

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Slovenská ľudová pieseň ľubozvučne znela na Dolnej zemi. In *Slovenské národné noviny*, 2024, roč. 39, č. 26, s. 12

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Speváci z Dolnej zeme na festivale v Pivnici. In *Slovenské národné noviny*, 2024, roč. 39, č. 26, s. 12

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Nemocnica u medvedíka. In *Slovenské národné noviny*, 2024, roč. 39, č. 26, s. 12

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Spolupráca a starostlivosť o zahraničných Slovákov. In *Slovenské národné noviny*, 2025, roč. 40, č. 1, s. 16

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Nový vzdelávací projekt Matice slovenskej. In *Slovenské národné noviny*, 2025, roč. 40, č. 2, s. 14

Slovenské pohľady

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Návraty ku koreňom. In *Slovenské pohľady*, 2025, č. 1-2, s. 147-149

Slovanský obzor

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Editoriál. In *Slovanský obzor* č. 1-2. Martin : Matica slovenská, 2024, roč. 4, s. 3.

KOŇARIKOVÁ, Katarína. Silné dolnozemske puto. In *Slovanský obzor*, 2024, roč. 4, č. 1-2, s. 10